

CARUCIADA

ROMÂNIIȘIMULUI

SAPTAMANAL DE ORIENTARE POLITICA ȘI SPIRITUALA

ANUL I APAREȚIA NR. 10

DIRECTOR

MIHAIL STELESCU

SUMAR:

Golgota românilor

de Mihail Stelescu

Ce am văzut în Germania

de Const. Caragea

Munca salariată

de Dem. C. Milozi

Gh. Tătărașcu — Cunctator

de Sergiu Lecca

Cucerirea energiei atomice

de G. Ivanovici

Asigurările sociale

de S. Bejan

Scrisoare deschisă omenirii

de Victor V. Martinescu

Cântecul muncitorului

de Const. Barcaroiu

Despre poezie

de Paul Bărbulescu

În lupta pentru sănătate

de Tudor Ionescu

Cugetări

de Mircea Mateescu

Cronica literară

de Aurel Chirescu

Sport-Cronici:

teatrală, cinematografică,
politică, etc.

an AT

Slăvescu sus, Slăvescu jos, Doamne... câtu-i de frumos

Desen de NEAGU

Desene de N E A G U

8 pagini

JOI 7 FEBRUARIE 1935

2 Lei

Din scrisoarea unui muncitor

Prin aceste rânduri, mă adresez tovarășului Panait Istrati și fratelui Mihail Stelescu, pentru că mă interesează discuția ce-o duc... Pentru că sânt un biet muncitor, dezamăgit de viață, de politică, de cele două tabere adverse: dreapta și stânga, care deopotrivă s'au dovedit neputincioase în ameliorarea vieții omului.

Vă mărturisesc, că eu, unul, (și ca mine, sânt, cred, toți muncitorii), numai știu încotro să mă orientez, în cine să mă încred... Am ajuns ca în povestea măgarului, deopotrivă de flămând și însetat, care ședea în dubiu și nu știa cu ce să înceapă.

Ei, bine! eu vă întreb pe dvs.: Intr'o țară așa de bogată, ce trebuie să facă și ce hotărâre să ia, muncitorul român ca să-și creieze o soartă mai bună? În cine să mai creadă?

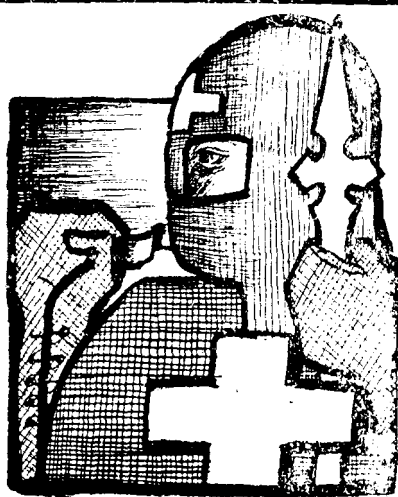
Căi politice au fost destule până acum. Toate însă au eșuat, dela acei entuziaști, care sub flamura roșie reușise să strângă rîndurile celor flămânzi și oropsiți, — pentru ca ei, inițiatorii, să-și facă situații și burtă. (Un exemplu: Cine nu știe de Christescu, înflăcăratul și neastâmpăratul plăpumar, care cu o nespășă trufie își ațîșea teribili ciucuri roșii în jurul gâtului. Astăzi e un burghez negustor și proprietarul unei confortabile vile pe str. 14 Martie. (Ciucurii îi mai poartă!). Acesta a fost primul hop înghițit de muncitorimea română.

Al doilea a fost partidul național țărănesc, ocrotitorul din oficiu al țăranilor și muncitorilor, când nu era proces muncitoresc, care să nu fie apărat de ei, atâta timp cât au fost în opoziție. Ajunși la putere, muncitorii și-au găsit moartea, când și-au revendicat doleanțele... Atunci cei mai bătrâni dintre noi, cu rănilor încă sângărânde, au început să-și rumege greșelile și încrederea atât de saump înșelată de lichelele, ajunse sus; iar cei mai tineri, încă entuziaști, nu s'au dat bătuși. Ci s'au agățat, cu nădejde de zăbrelile de fer, pe care le întindea cu multă candoare Zelea Codreanu. ...Ceiace s'a făcut până acum, cu gardul de fier, a trezit pe mulți și rușinați, s'au reîntors îngrozit...

Iată realitatea tristă și mizerabilă, care a adus pe muncitorul român în bezna neîncrederii și haosul desnădejdei... Ce e de făcut?!

AUREL MIHAILESCU

legător de cărți

Tribuna parlamentară a opiniei publice

PENTRU D-1 MINISTRU TITEANU

Propaganda subversivă contra țării, dusă sistematic în anumite State contra României, continuă neturburată.

Cine-i furnizează de ex. magazinului Times, editat la New-York în milioane de exemplare, acel material calomnios?

Evident că numai acei câțiva agenți informatori permanenți, domiciliați în România.

Dece autoritățile noastre nu se ocupă mai de aproape de acești indivizi?

Sunt ei oare așa de greu de identificat?

Sau aceleași vechi considerațiuni de lașitate snobistă a anumitor politicieni împiedică acțiunea celor în drept.

Cine sunt protectorii unor Hans Lazăr, Rostovski, Kover.

Dece nu se ocupă nimeni de antecedentele lor, cerând informațiuni prețioase la Constanti-nopol și la anumite reprezentante străine din București.

Cum este posibil ca acest oribil evreu maghiar din Budapesta, Iulius Kover să mai poată circula neturburată în România, având bineînțeles și permis gratuit pe C. F. R. după ce i-am demascat acitvitatea criminală de corpondent al

lui British United Press și a altor ziare maghiare?

Se sperie oare cei responsabili de cifrele C. D. arborate de un individ de această speță la luxosul său automobil?

Par'că acum câțiva ani acest pseudo-gazetar referent cu atribuțiuni oficioase, beneficiar dubios al unor privilegii principial nepermise, venise din patria levantină, deja pudrat și monoclat, dar cu pantalonii rupți!

Și acești Lazari, Rostovski și Koveri fraternizează sub nasul nostru la București cu cei mai înverșunați dușmani ai noștri, prin forța lucrurilor, tabu, întrebuițând însă mijloacele lor de comunicație direcția Oradia Mare, etc.

Dece nu se ocupă mai apropiat anumite organe de acești indivizi, decât în tembelismul lor să molesteze, cum s'a mai întâmplat recent, un anumit personaj oficial, deci tabu?

Interesan'ă censura, dar par'că mai rodnică ar fi censurarea mai strânsă a acestor așa ziși corespondenți străini, plățiți gras, tot de acești Valahi stupizi, cum zic ei.

S.

In lupta pentru sănătate

Printre cele mai groaznice boale, de sigur — Tuberculoza — alături și de altele, înspăimântă și dă de gândit.

În câmpul nostru național există multe societăți, în deosebi de combatere a căror eficacitate însă nu și-a avut stricta aplicare.

Se dovedește prin cazul dela «Bisericieni» — totuși negeneralizat — că preț nu s'a pus întru apărarea sănătății și milă n'a fost pentru cei suferinzi. Speculațiune și nepăsare sălbatecă, în principiu călăuzitor.

În ultima clipă oficialitatea română a făcut un gest mare, votând în parlament, o lege de combatere.

Alături de mijloacele medicale ce se vor impune, în frontul de «Bătălie» venim și noi din câmpul practic, să sprijinim prin cele ce cunoaștem, măsurile de luat, spre o decizivă biruință.

În rezervorul ce ni-l pune la îndemână natura, prin plante și zăcăminte minerale găsim cele mai multe leacuri de vindecare.

Bunioară «Țițeiul» sau «Păcură» cum i se mai spune, e întrebuințată din vremuri bătrâne, contra multor boli.

În Statele Unite, povestește — Jean Bart, în cartea «Peste Ocean», în ținuturile petrolifere, populația face uz de acest produs, pentru vindecarea multor maladii.

În regiunile noastre, datorite din belșug cu petrol, poporul nevoiaș, cunoaște îndeaproape și din experiență folosul «Țițeiului» ca doctorie.

Folosința aceasta, ca medicament, în combaterea «Tuberculozei» mai ales, o datorăm în mod public, celui dintâi Inginer de mine din România Vasile I. Istrate,

frate cu marele chimist și doctor C. Istrate, făuritorul «Parcului Carol».

Intr'o broșură ce a dat-o la lumină, înainte de a părăsi viața pământească — în 1931 — prin lămuriri documentate, pune în relief valoarea reală, a minunatului produs al subsolului nostru.

Un renumit și învățat medic de la Paris, un cunoscut personal — C. Paul — îi scria în 1893, relativ la Țițeiul:

«L'am pus în aplicare, bolnavii sunt satisfăcuți».

Cunoaștem de asemeni pe Sergentul furier Tică dela comandamentul sergenților de oraș, vindecat deplin, prin cura de Țițeiul.

Subsemnatul, spre îndemn și ca experiență — fără să am ceva, am urmat din propria voință 3 luni din acest an și socot că mi-a furnizat energie în plus.

Un fiu al meu — student — grav atins la plămâni, a putut rezista și la vrăsta lui fragedă este în afără de pericol.

Fieca mea elevă «urs secundar a urmat din proprie inițiativă, cași alte persoane, făcând să aibă vre-o suferință — și le-a făcut bine.

Am întâlnit I. Societatea I. R. D. P., care distribue gratuit «Țițeiul» încă de pe când trăia Ing. Istrate — mulți români, veniți a lua câte-o sticlută, pentru cei în suferință.

Multă lume se vindecă prin cura de Țițeiul — o linguriță în fiecare dimineață, două ore înainte de a mânca, după care se ia o linguriță de miere. Aceasta timp de 20 zile, iar 10 zile din lună, repaos.

La primele lingurițe, se simte un ușor deranjament de stomac, apoi se revine la normal.

In memoriam C. Bacalbașa

Noaptea de 4 spre 5 Februarie a. c., ne-a adus trista surpriză a morții marelui român, Constantin Bacalbașa. În slujba slovei românești, de atâtea decenii, C. Bacalbașa, nu a precupețit niciodată adevărul.

În afară de orice interes personal, el a scris întotdeauna și a susținut interesele României. Marele merit al gazetarului cu slova de foc a fost obiectivitatea.

Deși înregimentat în rândurile unui partid, el nu s'a sfiit niciodată să spună public defectele acelor care în actuala legislație, l-au ales deputat.

Constantin Bacalbașa a fost medical nevoilor generale românești. Scrisul lui era un balsam pentru orice cititor. Și mulți erau încântați, savurând fiecare rând, fiecare cuvânt al gazetarului Bacalbașa. Orice articol al lui însemna o socoteală. Și nu era de loc bine pentru acela pe care Bacalbașa îl lua la scuturat. Iar el, nu se sfa să-l cheme la răspundere pe orice om, oricât ar fi fost de sus pe treptele sociale.

Articolele lui Constantin Bacalbașa au fost scrise sincer și au însemnat un punct culminant în ziaristica românească.

Moartea lui C. Bacalbașa ne-a pricnuit o pierdere mare. A dispărut acum cel mai cinstit gazetar român.

Cine în locul lui nu ar fi încercat îmbogățire rapidă, prin sisteme cari destul de cunoscute în presa noastră, cari să pună o pată neagră pe conștiința lui?

Căți, poate, nu l-au invidiat pe popularitatea pe care o avea, și câți vor fi făcut prost că nu «știe» cum să speculeze această popularitate?

Dar, Bacalbașa a vrut să rămână rat. Numele lui va fi spus cu evlavie toți cei ce-l vor pomeni de acum înainte.

Pentru că Bacalbașa a înțeles prin ristică O DATORIE. El știa că nu trebuie să scrie pentru el sau numai pentru câțiva, ci pentru toți Români.

Marele gazetar Constantin Bacalbașa și-a ridicat încet și sigur, un soclălid, prin cinste, adevăr și bună credință.

Toți ziaristii români ar trebui să-l bă exemplul. Și credem că numai atunci se va putea numi cu adevărat PATRA PUTERE ÎN STAT.

Și aceasta s'ar cere cu atât mai mult astăzi. Noi cei dela «Cruciada Românilor» care întotdeauna am vrut nu cinstea și adevărul, însemnăm, aci, ca modest omagiu, rândurile noastre de dăncă părere de rău pentru pierderea aceluia care a fost Constantin Bacalbașa.

AL. REDEA

Incetarea grevei dela Iași

În urma adunării generale din localul căminului Păcurari, ținută eri în 30 Ianuarie a. c. și în urma hotărârii comitetului de inițiativă grevist s'a dat următorul comunicat:

«Studentimea facultății de Drept din Iași, întrunită astăzi în adunarea gene-

rală; în urma celor comunicate de legatul nostru din București, având vedere că guvernul țării a cerut studenților în Drept să intre în legalitate pentru a-i oferi posibilitatea să legisfeze fără presiune; având în vedere că guvernul și-a luat angajamentul să modifice legea avocaților; întrucât greva a fost de natură demonstrativă, pentru prilejul sesizării celor în drept; întrucât și colegii dela celelalte facultăți din țară, au suspendat greva pe timp limitat; întrucât suntem convingeți că în țară, unui prim-ministru trebuie să se îngăduie să-și respecte cuvântul de întrucaț parlamentul țării s'a sesizat pentru a fi alături de colegii de la celelalte facultăți de Drept; rămânând dincioși primului memoriu depus de comitetul ad-hoc de acțiune, tuturor autorităților competente; în unanimitate hotărâște:

1) suspendarea grevei până la data 1 Martie 1935.

2) Dacă până la această dată guvernul nu ne va satisface doleanțele, hotărâre să pornim o acțiune energetică pentru a obține tima dată, în vederea obținerii dreptății cauzei noastre».

COMITETUL

Astfel a luat sfârșit greva studenților Iașeni după ce ceilalți studenți din întreaga țară au renunțat la ea.

Dar era just să cedeze în fața presiunii primului-ministru, de a le satisface doleanțele, mai ales când primul-ministru se plânge că nu poate lua în discuție legea avocaților «dacă nu înceta greva toți studenții... căci nu se poate legisfera o lege sub stare de presiune»...

Incetând greva studenților, facultatea de Drept a dat următorul comunicat:

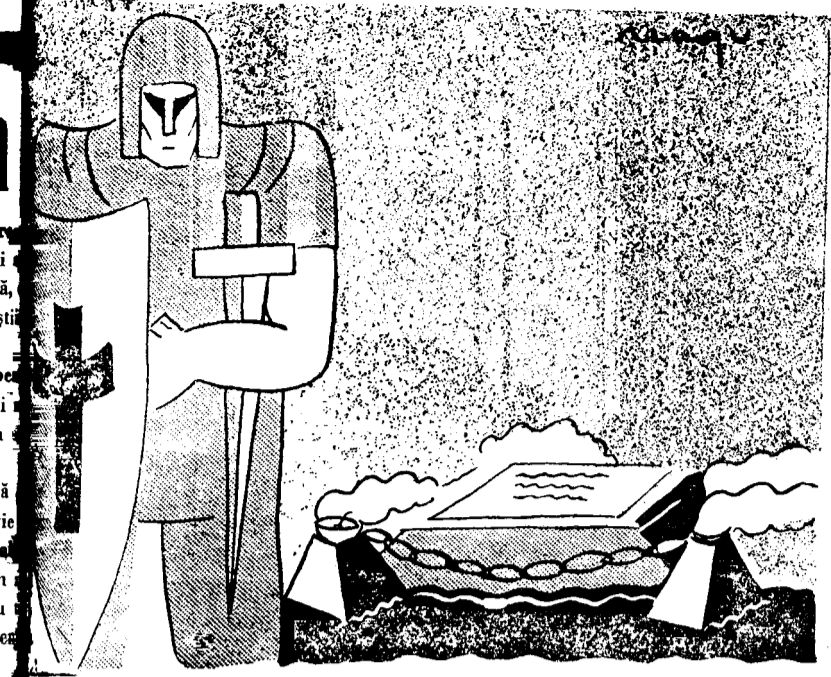
«Se aduce la cunoștința generală a studenților acestei Facultăți că: inserările pentru examenele din sesiunea Februarie crt. încep în ziua de 5 Februarie și continuă până la 20 Februarie».

PETRU P. NICOLAU
(coresp. Iași)

TUDOR IONESCU

Golgota româanismului

Am parcurs zece numere. Înfipt zece jaloane luminoase de-alungul drumului pe care am purces. Dar câți din acele zece citesc slova și ne pădă gândurile, au putut înfrânge sacrificiile de fiecare dată și lupta dârză ce o ducem împotriva păienjinișului de mărăcini ce ne înconjoară! Am propovădit depe amvonul coloanelor noastre iubirea pentru săracul care plesnește de foame într-o cobă înghețată și pustie și pentru această dragoste am plătit taxați de comuniști.

Da, pentru naționaliștii noștri care se pregătesc ca pe șap-morminte de eroi să-și ridice cumnații la ranguri de subsecretari de stat, mizeria e etichetată de comunistă.

Dacă un suflet sbuciumat de durul de mai bine al unui Panait Istrati, a venit să-și spună cuvântul deschis și sincer în coloanele noastre, pentru că a avut în curățenia acestei «Cruciade», prietenii mei m'au numărat de trădător care dau mâna cu un comunist, iar prietenii lui l'au înjurat, căci alta e vechea ce spune, în fițuicile

Oameni cari i-au cerut ieri să laborarea și nu le-a dat-o, își scuună azi cu njurături ordinară neputința de a uza în coloanele lor, de un nume European ca acela al lui Panait Istrati.

Să neacă de ciudă toți domniile rectori de gazetă cu tirajul pe care, că nu s'au gândit ei m'au să la Panait Istrati.

Ce josnicie și prin ce priza murdară privesc ei, frățiere de gândire și simțire în Panait Istrati și noi.

Nu domnilor gonaci după organizațional, între noi și Istrati, și o reclamă și un târg, ci o unitate de atmosferă.

Adierea vântului «Cruciadei» a pătruns sus la al V-lea etaj unde locuia Istrati pe o stradă în București, și chemarea a s'au șoptită după o rază de lumină, am auzit-o și am venit la el. Ne-am privit în ochi și am spus prietenii.

Prietenii! Câți oameni pot echilibra cu acest nume tovarășia? Majoritatea celor cu cunoscute mieroase pe buze, caută să stoarcă pe moneda prieteniei, tot ce e bun în tine într'un interes personal nemărturisit. De altă parte «evreii» u-

manitariști, când au văzut că Istrati are o țară pe care o iubeste alături de omenire, s'au și grăbit și ei să-l înjure.

Unii naționaliști dela «*revista bătrână*» s'au ridicat semet și contestându-i lui Istrati dreptul de a da soluții politice.

Dar, mă rog, domnii aceștia s'au născut cu «*ausweis*» dela Dumnezeu ca să dea numai ei soluții politice și alții nu?

Ce trist și tot pe atât de caraghios spectacol.

S'au speriat monopolizatorii dreptei și ai stângi că s'au putut găsi un grup de oameni care fără flamuri roșii și tam-tamuri patriotice, să-și iubească totuși țara și să lupte pentru dezrobirea nevoiașului.

Da! domnilor ce ne citiți cu creionul în mână pentru a ne număra virgulele și a seziza unele scăpări de frază, SANTEM CRUCIATII UNUI ROMANISM FARA FIRMA ȘI FARA SEMN ELECTORAL.

N'atragem lumea «*LA COVRIGI*» LA «*BAȚU VERTICAL*» și nici «*LA DOI OCHI IN PLAPUMA*».

Nu propovăduim bătaia și nici crima. Nu înarmăm sufletul istovit, cu ură în contra unei patrii care nu e cu nimic vinovată că pe brazdele ei joiesc viermii putregaiului îmbogățitorilor dinfurturi.

Nu legăm pacte cu viitori prim miniștri, ca să ajungem și noi mai repede la putere.

Nu pentru a aduce o ceată nouă de flămânzi în cârlășia unui guvern de cârpeală, a sperat acest neam și atâtea mii de tineri și bătrâni în menirea unor «*revoluționari*».

În sufletele noastre clocoțeste năvalnic setea de dreptate.

Luptăm pentru cel care suferă să-l rechemăm la nădejde, să vină să 'ngroașe rândurile noastre alături de atâtea alte grupuri răzlețe, ce urcăm cu toții, golgota româanismului.

O urcăm agățându-ne de fiecare colț de stâncă cu amenințarea veșnică de a ne prăbuși în gol.

Dar fiecare salt și fiecare șuviță ce-o lășăm din carnea noastră în drum, e răsplătită la fiecare cotitură de apariția unei noi fapături ce ne urzacează la drum.

Mergem mai sus, către țintă, mereu mai sus, încrezători.

Vom ajunge cu carnea sfă-

COLOANELE MUNCII

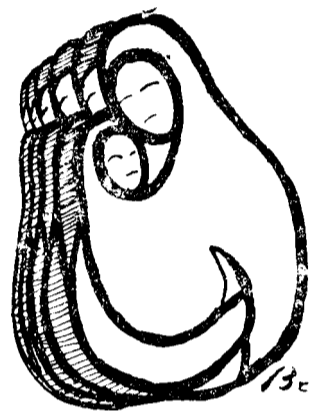
MUNCA SALARIATA

Creditul salariaților. -- O nouă politică a salariaților.

Statul nu s'a ocupat de organizarea și stimularea creditului necesar salariaților, pentru a le înlesni o aprovizionare continuă și la timp cu articole de prima necesitate.

În adevăr, una din variatele aspecte ale crizei economice — lipsa de încredere — a avut ca efect imediat dezorganizarea creditului în toila crizei de consumațiune și tocmai în momentul când se constata insuficiența circulația noastră monetară micșorată și aceasta prin dispariția numerarului de pe piață.

Această stare de fapt a determinat pe legiuitor la eroica măsură

Venitul muncii salariate, — după cum am arătat în antecedentul articol — se ridică la considerabila sumă de 52 miliarde anual. Acest venit anual aproape constant centralizat și administrat printr-o organizație proprie, n'ar putea obține tot atâtea sau mai multe avantajii de credit — ca ori și care alt capital economic, — sub orice formă, — cu atât mai mult, cu cât

acest venit reprezintă și o putere de consumațiune importantă? Fără îndoială că da! Desvoltarea creditului în folosul muncii salariate, garantat de o astfel de instituție, va putea contribui efectiv la intensificarea circulației bunurilor în producțiune și în consumațiune, permițând salariaților să dispue — sub formă de credit — pe salariul lor anual, în parte sau în total, orcând nevoile i-ar impune în timpul unui an.

Printr-o organizare economică a salariilor, s'ar putea ajunge la noi posibilități de credit intern, de care s'ar putea folosi chiar Statul pentru echilibrarea bugetului sau pentru finanțarea altor credite ce s'ar putea deschide.

În concepția noastră urmărim nu numai să ajungem a apăra și îmbunătăți starea morală și materială a muncii salariate, dar mai mult încă, să oferim un sistem legal de apărare a economiei naționale contra efectelor dezastruoase ale crizei economice și financiare prin care trece Statul, sistem în care munca salariată ar putea avea o mare contribuție.

Atâta timp cât munca salariată nu se poate concentra din lipsă de organizație ea nu va apare în adevărata ei valoare, nici ca număr, nici ca venit, pentru a fi luată în considerație, în vederea dezvoltării și consolidării creditului intern.

Criza actuală a determinat o schimbare în politica economică a

națiunilor. Economia dirijată pare să câștige din ce în ce mai mult teren. Afirmăm aceasta cu rezervele noastre, în ceia ce privește utilitatea economiei dirijate, în sensul că nu concepem intervențiunea de stat, decât în vederea luării unor măsuri de ansamblu, cari să aibă de scop totdeauna apărarea interesului general și menținerea unui echilibru între forțele sociale chemate să coopereze din ce în ce mai strâns.

În concluzie: pentru salvarea creditului muncii salariate de consecințele crizelor economice a necesar intervenționalismul de stat și o politică bazată pe marele principiu moral și juridic dreptul la muncă, prin care să se asigure salariaților o existență mai demnă și mai sigură la un nivel de viață corespunzător progresului tehnic și civilizației.

DEM. C. MILOZI

Asigurări agrare sau căpătuială?

Munca rurală cu toate lipsurile și riscurile ei, munca amară a celui mai bun contribuabil, devalorizată și dezorganizată de criză, speculată de stat își cere și nu-și poate obține sprijinul pentru că politicianismul a făcut-o dependentă nu de acei de care firesc trebuie să depindă ci de pletora de prin ministere.

Toți neisprăviții cu aplomb electoral, toți dobitocii cutărui și cutărui om politic, toți absolut toți necheamații la muncă rodnică și-au dat întâlnire pe câmpul rodnic unde fără pic de obraz vlăguese neconținut bugetul muncii și împotmolesc agricultura în fel de fel de năstrugnicii din cari nu așteaptă decât doldoreala buzunarului. Aceștia toți huzuresc trăgând sfori, încasând subvenții în timp ce in-

giată și oasele zdrobite dar sufletele noastre, vor vibra atât de puternic sus pe piscul năzuinței, încât încordații într-o supremă sforțare, vom prăvăli la vale spre viermii aurului și desfrăului stâncă răzbuătoare a suferințelor urcușului.

Și vom clădi o lume nouă, o țară nouă.

Dar pentru asta veniți la încercarea urcușului golgotiei.

Dar numai acei care nu vișăți «putere», ci foc.

MIHAIL STELESCU

gintarii agronomi cu lefuri de mizerie nu-și pot îndeplini menirea din lipsă de fonduri, în timp ce agronomi cu dragoste de meserie — șomează — pentru că nu au așinți.

Să vă dau un caz concret:

Cocoțat pe o anumită proptea politică, un oarecare parazit, fără studii de specialitate, fără a fi măcar funcționar de carieră, capătă o delegație din partea Ministerului de Agricultură și Domenii pentru a studia PREGATIREA ASIGURĂRILOR AGRICOLE DE STAT. Cu banii statului, tânărul nostru, pleacă în Bulgaria unde are prilejul să se «minuneze» de PUȚINUL PERSONAL ce găsește în birourile ministerului de agricultură Bulgar.

Se întoarce, purică lucrările de specialitate din domeniul asigură-

rilor sociale, compilează—și scoate o lucrare «*DE UTILITATE PUBLICA*» cu care dă asaltul tuturor instituțiilor publice dela care își rotunjește buzunarele.

Asaltul e în continuare și ne întrebăm firesc: E permis ca pe baza unei delegații dată și plătită de stat să traficezi buzunărind pentru a doua oară Statul?

Oare Ministerul de Agricultură și Domenii nu a avut disponibil sau nu a găsit nici un inginer agronom capabil, pentru o pregătire mai cu folos PENTRU STAT a asigurărilor agricole de Stat?

Nu ne vom putea dumiri până când nu vom avea răspunsul d-lui I. Cancicov — secretarul general al Ministerului de agricultură și domenii, semnatarul faimoasei delegații.

S. BEJAN

PANAIT
ISTRATI

va publica
în numărul viitor
al gazetei noastre:

Răspuns unui „dreptist“
dela GÂNDIREA

DESPRE POESIE

Ca să fii poet, trebuie să ai pe lângă tehnică și o anumită structură sufletească. Trebuie să iubesti frumosul și să-l știi cunoaște. Totuși, nu numai frumosul e suficient poeziei. El e un element esențial al ei, dar nu poate exista singur. Poezia mai cere și o stare sufletească pe care s'o exprime. Un sentiment care trebuie să existe, totdeauna, într-o poezie. Fără el poezia n'are nici o valabilitate estetică sau funcțională.

E frumoasă poezia cu sonorități multiple și abundentă în imagini. E însă relativă, imaginile nu în cântă decât urechea. Ori poezia nu e sonoritate. Ea nu se adresează auzului. Sau, dacă e și aceasta, apoi numai într-o măsură oarecare. Pentru că poezia se adresează, în special, sufletului. Poezia se simte, nu se ascultă.

Ce aduce nou poetul care nu are decât imagini? Nimic alt, decât o plasticitate expresivă a gândului. De imagini s'a făcut destul abuz. Ne trebuie, acum, poezia care să facă apel și la suflet. Poezia care să te ciocănească interior, scoțându-te din cotidian și animalitate și înălțându-te, pentru câteva clipe, către dehumanizare.

*

Cu toată producția de poezie, destul de mare astăzi, s'a discutat, nu de mult, în presa noastră literară, dacă poezia a murit sau nu.

Rezultatul la care s'a ajuns, a fost decretarea agoniei poetice la noi. Ceeace surprinde în acest rezultat, e faptul că la el au ajuns, chiar unii poeți. Deci, chiar aceia cari aveau datorită s'o facă să existe, s'au «convins» că poezia a murit. Incercăm să credem contrariul.

Poezie în adevăratul înțeles al cuvântului, nu vom întâlni, la majoritatea «poeților» de azi. Iar poetul care realizează total sau în parte adevărata poezie e prea izolat în tagma contemporană, pare oarecum singular, distonant și anacronic.

În majoritatea ei, poezia scrisă astăzi, nu poate dăinui în timp, nefiind decât o cântare, o încercare de a forma tipare noi. (Mă gândesc, mai ales, la poezia celor mai tineri).

Tocmai datorită acestei tendințe de înnoire, tinerii de azi nu pot fi numiți poeți. Versificatori, da.

Aceasta, însă, nu înseamnă că poezia a murit. Ea trăiește puternic, tocmai prin acele cazuri izolate de care pomeneam mai sus, și care sunt trecute cu vederea.

O mare greșală a tinerilor poeți

de azi, e goana după originalitate, pe care ei nu o concep decât în formă. De aceea am ajuns la poezia pe care o avem. Adică la poezia săracă de orice sentiment.

Poezia de azi e cerebrală. E scrisă ea rece. Ori, știut este că ea se scrie la înalte temperaturi sufletești. Iar imaginile, atunci când poezia e poezie, nu se caută, nu se forțează, ele se cer singure exteriorizate, și în cele mai alese forme.

Spuneam mai sus, că originalitatea pe care o vor poezii de azi, nu o caută decât în formă. Datorită acestui fapt, s'a ajuns la avalanșa de imagini cu care te primește o poezie. Ei au înlocuit cuvântul adevărat cu un neologism, făcând, mai curând, impresia unui pedantism decât a unei inovații, (care în realitate nici nu există).

Dacă poezia nu se prea citește, astăzi, e pentru faptul că lumea nu o înțelege.

În primul rând, poezia de azi nu se adresează sufletului, cum ar trebui, și în al doilea rând, nu se poate citi fără dicționar. Ori, nu cu dicționarul trebuie citită poezia. Pentru că nu e suficient să ai un vocabular voit format numai din cuvinte puțin întrebuițate, sau chiar streine, ca să scrii o poezie. Se mai cere și o stare sufletească. Imaginile realizate cu acest vocabular, vor fi fiind ele frumoase, uneori, dar nu sânt decât atât. Frumusețea și sonoritatea își au rostul numai de a accentua starea în care te transpune lectura unei poezii.

Ne trebuie deci o poezie trecută prin filtrul sufletesc al poetului, nu prin cel cerebral.

Poezia, chiar în coma de putență actuală, n'a murit. Nu. Poezia românească e în căutarea sufletului creator, care s'o nemurească extrăgând-o din frământarea turbure contemporană.

Repetăm, n'a murit, fiindcă chiar așa, tot mai apare la orizontul bunelor realizări, câte o speranță care răstoarnă brazde de talent și creație. Și apoi am putea oare admite moartea poeziei, când un Radu Gyr, V. Voiculescu, Tudor Arghezi, Mihail Codreanu și alții toarnă în tipare adevărate poezii românești?

Desigur, că nu! Însăș tineretul s'a pătruns, în oarecare măsură, de accepția și tehnica poeziei valabile.

Există câteva nume tinerești chiar, cari fac onoare poeziei românești celei mai noi.

Sânt puține, e adevărat. Dar, oricum, există.

PAUL BĂRBULESCU

GUIDO RENI

ARHANGHELUL MIHAIL

Spre cucerirea energiei atomice

Prin studiile făcute de Bequerel și Curie și alții, s'a găsit și explicată legea dispariției corpurilor radioactive.

Astfel, s'a admis că un acelaș număr de atomi se destruc la perioade egale și că acest număr reprezintă o fracțiune constantă din numărul total al atomilor corpurilor ce se desintegrează.

Admițându-se că la un moment dat atomul emite un electron încărcat negativ, dacă iuțea acestora este mare, zicem că razele emise sunt raze « β », sinonime cu razele catodice de cari ne-am ocupat. Dacă emite un corpuscul pozitiv, având aceeași greutate cu atomul de heliu, corpul emite raze pozitive, pe cari le numim raze « α ». Deci această descompunere se poate face prin raze α sau β , sau prin ambele deodată.

Astfel, uraniul descompunându-se, emite, explodând, o parte mică de raze « α » și o parte mai mare, care formează un atom de uraniu II. Acesta la rândul lui, fiind asvârlit în direcție contrară particulei α , din cauza mărimii lui are o viteză mult mai mică și constituiesc razele « α ».

Atomul de uraniu II explodând și el, la fel emite o cantitate mică α și o parte mai mare, constituind atomul de uraniu X, care la rândul său sedescompune emițând un singur electron, (particula β), iar partea mai mare este asvârlită în direcție contrarie, are greutatea mai mare, viteza mai mică și acesta este un atom de ioniu și constituiesc razele « β ». Viteza acestor raze fiind foarte mică, fenomenul este greu de observat. Emițându-se apoi raze α , se dă naștere Radiumului, care emițând raze α , dă naștere emanățiunii, aceasta la rândul lui radiului B etc., până la radiul F, sinonim cu Poloniul, care emițând o particulă « α » dă na-

ștere unui atom inactiv, analog cu plumbul.

După această teorie, când un atom emite o particulă α , greutatea lui scade cu cifra 4 ca și când ar pierde un atom de heliu, iar când se emit particule β , datorită micimii lor, ponderea rămâne aproape constantă, ne putând să măsurăm sau măcar să apreciem greutatea particulelor β .

Viața elementelor este deci funcțiune de timpul necesar desintegrării lor. Acest timp se numește perioadă și este egal cu timpul necesar pentruca jumătate din masa corpului să fi suferit transmutațiunea. După această perioadă se caracterizează corpii radioactivi. Corpurile socotite neradioactive, au o perioadă de desintegrare ce se numără cu miliardele de ani, iar unele corpuri, foarte radioactive, au o viață de fracțiune de secundă.

Iată deci pe scurt teoria fenomenelor radioactive, teorie ce caută să explice producerea acestor fenomene, dar care este departe de a fi mulțumitoare.

De câțiva vreme, o Româncă, D-ra Mărăcineanu, cunoscută din extraordinara reclamă ce și-a creat în preajma unor experiențe nepuse la punct — chestia producerii ploii, pornind dela fenomenul cunoscut că în spații închise, mici, vaporii de apă se condensează sub acțiunea agenților radioactivi — a mai lansat o bombă: Posibilitatea descompunerii materiale, desintegrarea corpurilor. În realitate este vorba de o întâmplare, realizând vechile experiențe ale lui Bequerel: Corpurile radioactive, sunt raze cari influențează chiar la întuneric. Și se știa deci că sărurile de uraniu, cari ar fi ținute în prealabil la soare, vor impresiona apoi în întuneric plăcile fotografice.

GEORGE IVANOVICI

Cântecul muncitorului

Vecinic clădesc,
Vecinic dărâm!
Vecinic dărâm,
Vecinic clădesc...
Vecinic nu știu
Pe care tărâm
Să m'odihnesc!..

Vecinic în sărg
Trupul mi-l frâng,
Vecinic mă frâng,
Muncile'n sărg
Și nu știu de ce
Din marele târg
Nici pâinea nu-mi strâng!

Iar de-mi încrâncen
Sufletu-mi crâncen,
E că n'am parte
— Cât de departe —
De-al milei inger
Și 'ntotdeauna
Intr'una sânger!..

Negru-i cuvântul;
Negru, pământul;
Scormon pământul...
Blestem cuvântul
Lui Dumnezeu...
Și mă hrănesc
Cu trupul meu!

Dar când clădesc,
Sau când dărâm,
Roșu gândesc:
Pe care tărâm
Sufletu-mi frânt
Să mi-l împlânt,
Să-l odihnesc?!..

CONST. BARCAROIU

CUGETARI

Bucuria este o consecință a a hundenții ce s'a coclit în adâncul Tristețea, o premergere a superiorității.

*

«Anormalul» dintr'un om este ceiaice umple spațiul lipsei de înțelegere sau insuficiențelor celorlalți.

*

Gândirea este o funcțiune dinamică. Deaceia orice gând este o atât mai total înțeles de un altul cu cât raportul dintre viteza celui ce expune gândul și posibilitatea de recepție a insului ascultător indică o mai strânsă echilibrare.

Comuniunea de idei nu este, în ultimă analiză, decât concesiunile reciproce pe care și le fac cei doi termeni ai raportului.

MIRCEA MATEESCU

Paul K.-Höniel

Zon

Scrisoare deschisă Omenirii

Cronica literară

de AUREL CHIRESCU

Dacă vrei intrare, pregătește-te. Dacă nu vrei intrare, cercetează-te fără simțuri, fără puncte de vedere. Dacă ai intrat, poștii și ia loc.

POEȚI ȘI PAMFLETARI

Depe întreg pământul, pentru cari via din afară există, auziți trompetele? Lăsați cum numai pentru voi răsună?

1) Îmbăcați-vă zalele, puneți coiful, stergeți-vă paloșul de praf, înșeuaiți repede repede telegarii și cu ei în spume, străngeți rânduile, prin flanc câte unul, dăm pînă și rași cu pământul, ne luăm la hățecere cu săgeata și cu glonte și începem șarja noastră care a și-a lumii întregi, teribila noastră șarjă;

2) Să primenim vocabularul, de rufe și de haine, tot nou, din cap până'n picioare.

3) Să curățim de coji și de poleială, coștile, svăcnirea și instinctele.

4) Să înobilăm literale din alfabet și armonia din cuvinte și dintre cuvinte.

5) Să lărgim cadrul alfabetului și dezvoltarea lui.

6) Să multiplicăm simțurile uitate înțeaționate într'un rând sau printre mai multe rânduri.

7) Să eliminăm contrazicerile și monocromia dintre litere, dintre cuvinte, dintre gesturi, dintre propoziții, dintre memorii, dintre inimi, dintre manifestări, dintre temperamente.

8) Să construim o limbă nouă și arhitectonică, sinoptică și polifonică, ca să se putem spune oricare din noi toți, durerea noastră cea mare, să ne poată începe expresia durerii noastre mari. Altfel, un gol se cascadează în noi și durerea noastră cea mare nu se lasă fotografiată, cuprinsă, violată și exprimată în două muchii, în trei muchii, în patru muchii, într'un miliard de muchii. Este, ceiace în limbajul nostru cel mai propriu se chiamă: *boala de elemente*.

9) Să fim. Și fenomenul nostru de a fi să nu cuprindă în el un nonsens, ci clipa, ireductibila clipă, în care să ne oțelăm sinoptic, absorbindu-ne integral până la adevărata simbioză și identitate, în așa fel, încât clipa, clipa care presupune trăire difuză și intensă, să fim noi înșine. Și noi înșine să fim clipa, anulând carnea din spirit, din spirit și din carne făcând o singură trăire, o singură ozmoză. O singură artă de a trăi: Eu.

10) Să purtăm în noi mai multe ființe, o varietate de ființe, o lume întreagă și să le învățăm a fi independente una față de celelalte (NU de cealaltă), ferindu-le de imprudența de a atinge între ele. Și numai astfel vom refula sinceritatea și toate sentimentele umane vor trăi aceeași autenticitate, aflându-și expresia.

11) Să ne ahiem după dorințe nu după dorință, și din fiecare obiect atins să facem mai multe dorințe. Și toate dorințele noastre să fie cuprinse și realizate într'o *conștiință particulară* care să domine și să supună în același timp.

12) Obiectul nostru de credință să fie starea noastră subiectivă și tabu. Și imprudența noastră să fie valabilitatea esalonată în expresie și în divertismente.

13) Să simțim trăirea noastră și trăirea mediului ambiant. Și mediul ambiant, cognoscibil și incognoscibil, să simțim trăirea noastră. Și când omieria moare întotdeauna mult și întotdeauna puțin, să simțim această moarte aparentă sau definitivă, ca să ne simțim și nouă moartea noastră, să simțim că murim, cum murim, de ce murim și că știm să murim.

14) Să ne isbim în același timp, fraudând ipotezele și explicațiile pentru adevărata ipoteză, de punctele noastre de vedere, ca eclesiastica din noi, autopsiind pluralitatea noastră monovalentă sau po-

livalența magnetismului nostru animal, să ne izoleze și să ne valorifice altfel decum suntem și altfel decum avem iluzia trăirii. Și să găsească altceva în afară de noi și dincolo de noi, nu numai puncte de vedere. Și astfel moartea noastră va fi o cunoaștere concretă, strict individuală. Și numai astfel trăirea noastră (din momentul superior decând s'a lepădat de noi) va continua aceeași și mereu alta, în fiecare pe rând sau în fiecare deodată să fie tot pe cont propriu, dând iluzia temă fiecăruia în parte că își obține și consumă emoția pe cont propriu.

15) Să înrădăcinăm în toate conștiințele și în toate memoriile, ca o singură conștiință și ca o singură memorie, conștiința definitivă (nu aparentă) a trupului. Și prin arterele ramificate în toate vârstele și experiențele să inoculăm mărturisirea, refulata mărturisire a sexelor, ca pe-un ser de umanizare. Fiindcă în viața de toate zilele, identic și în viața cu momente superioare, nimic nu e clar. În toată această viață și în toată această complexitate (oferită sau obținută experimentar) de viață, clar nu apare decât ignoranța. Deci, la trântă dreaptă.

16) Trăirea noastră, în sine sa, să fie o individualizare și o misiune, realizându-se niciodată.

17) Intenționalitățile în pur să fie indeplinite (ca sens în sine) pentru *implinire*.

18) Să redăm împrejurărilor memoria și mediului ambiant claritatea și mărtu-

risirea subiectivă, un exemplar distins ca Eul Nostru să nu se simtă pătat și umilit, întinat și însăngerat când sexului îi vom spune sex și nu echivoc.

19) Să facem din sex o cunoaștere și-o trăire, nu ca o întâmplare a timpului, ci ca o conformare la legea Cosmosului sau o a doua natură.

20) Să ridicăm la rangul de artă pură și valabilă atât partea immanentă cât și partea transcendentă a sexului.

21) Să solvabilizăm infernul, fiindcă și el are o lume a celor drepti.

22) Să facem din autenticitatea cunoașterii umane o monedă vizibilă și din trăirea noastră o monedă invizibilă.

23) Să schimbăm, schimbându-ne.

24) Să desrobim, desrobindu-ne.

25) Să experimentăm, experimentându-ne.

26) Să consolidăm, consolidându-ne.

ȘI NUMAI ASTFEL, VOM CASTIGA ȘI CEALALTĂ PARTE A LUMII...

VICTOR VALERIU MARTINESCU

27) ...ai momente atât de stupide, tineretea mea de ambele sexe, încât dacă ai muri într'un moment din acele și pământul te-ar refuza. Deaceia, o! tu tinerete de ambele sexe, rezervată revelației numai prin abilită intuitivă, pentruca te-ai înălța între steaua mea polară și inima mea și pentruca și-ai întins prezența între Mine și ceilalți dumnezei, așa cum ai întinde o prăstie, cuprinzând astfel deodată toate continentele focului și-ale intelectului, adaptează-te ție înșuși, nu mai crede și dăruiește-mă-te mie întru mântuirea trupului nostru și întru mântuirea credinței care ne dă târcoale și încearcă să ne muște.

Marginale

● La Timișoara a apărut în editura Cartea Românească, un frumos volum de poezii CÂNTEC DIN FLUER de Grigore Popiș.

Autorul reușește prin această carte să dovedească potența de manifestare culturală a Banatului.

Cinze din fluer sint poezii ciobănești, pline de duh și pitoresc.

● ALBINA, XXXVIII, 4, — revistă săptămânală pentru popor, editată de Fundația culturală regală «Principele Carol». Redactor: D. Ciurezu.

Bună prin conținutul redacțional — deși uneori relativ și incomod ca format.

● GAZETA CARTILOR, apare la Plocești, prin grija redacțională a d-lui Munteanu-Rimnic. Deși este scoasă cu intenția de a rămâne o revistă de bibliografie, literatură și cultură generală, nu reușește să fie decât o prea relativă publicatie periodică. *Gazeta cartilor*, ar fi putut fi o gazetă de interesante probleme, discutate științific și cu concluzii, proprii oricăror ocazii de înfăptuire. Pe cînd așa: un haos de recenzii, un fel de bibliografie incompletă și articole, cari n'au nimic comun cu cartea. (Ex.: *Probleme militare* de gral Negreanu, ș. a.).

● In Ardealul, încă neunificat sufletește cu Regatul, apare o vajnică și sinceră tribună a romanismului creator: NOI, — director Tiberv Rebreaun.

Rareori am citit rînduri lucide și pline de realități ca în această gazetă, care cere: *unire Românilor*, pentru *bunătate, dreptate și țară*.

● Un foetus, avortat de «cavintul liber» la Iași, este «manifest literar, artistic și social»...

● AVIACHIM, II, 21—22. Ianuarie, — organ de educație și propagandă aviachinică. Apare prin strădanie și jertfele bănești ale d. George S Popoiu, care va binemerita mulțumiri colective, peste câțiva ani.

● Primim: SVON DE LUMINI, poeme de Sergiu Cristian, — o frumoasă și onorabilă carte de vizită a unui debut. Calități: imagini rotunde de poezie și oarecum pline de prospețime și sensibilitate. Defecte: unele sint neadecvate, de aceia poemele suferă de prea mult difetantism și incoherență.

● Oricum, destul de promițător... SANATATEA, XXXIV, 12, Februarie. — utilă și bine întocmită revistă ilustrată de medicină populară, igienă socială și literatură medicală. Director:

dr. Sigmund Sigma.

POPORUL ROMÂNESC, IV, 3, Februarie, — foaie pentru folosința muncitorilor dela sate și orașe.

INFRAȚIREA, III, 39 — un curajos și românesc ziar, care apare la Timișoara, sub dir. d. Simion Dreșer.

Slovă românească în propagandă pentru unitatea sufletească la granița de vest a țării, — iată ce se poate numi ziarul d. Simion Dreșer, FRUNCEA d. ing. N. Ivan, ș. a.

Le urmă vieață spornică în realizări românești, sincere și cu miez de folosință obștească...

INAINTE, II, 4. — oficiază aceeași leurgie a redemptării naționale la Arad. Director: Ion Jelemtanu, bun mînuitor de condei și probleme.

CURIERUL, V, 4, — gazetă de revendicări românești. Director: Valer Spătar.

BIRUINȚA, III, 66, — afirmarea curajului românesc — apare la Timișoara, sub direcția d. av. P. Mihăilescu-Timis.

Scriș cu talent, plină de actualitate, face cinstre presei românești de peste munți.

VICTORIA, organul oficial al Ligei Sacre naționale.

BASARABIA, XXXI, 3553, — prima gazetă de manifestări, ce o primim dela frații de peste Prut. N-е sufletul plin de bucurie, le urmă izbîndă în persistența luptei de conservare etnică și propagare spirituală. *Cruciada* întinde o mîna de căldă frăție, prietenilor dela Basarabia, felicitîndu-i.

OBSERVATORUL, IV, 118—119, — ziar de atitudine și curaj, apare la Drobeta.

ACȚIUNEA BUZAULUI, I, 22, — ziar săptămânal. Director: George Gh. Pistolaru.

● NU RECENZAM DECIT CARȚILE ȘI REVISTELE, TRIMISE ÎN DUBLU EXEMPLAR LA REDACȚIE.

G. M. VLADESCU: «Moartea fratelui meu», — roman. Editura «Cugetarea».

Romanul românesc trăiește azi o epocă fecundă. O epocă, deci, în care nu poți înregistra, calitativ, o totală ascendență sau decădere a romanului. Fiindcă, scriindu-se mult, se scrie inegal.

Iar abundența aceasta, inevitabil, a deviat mult semnificația genetică, pe care trebuie s'o păstreze acest gen de literatură. S'a ajuns uneori la simple clișee de viață, prea disparate și seci sau invers, la exagerări de cazuri, și conflicte sufletești.

Abdicarea dela legile inițiale ale romanului creiază o tot mai accentuată confuzie în publicul cititor de azi, care — uluit și surprins de gama atât de variată a producțiilor, — aproape nu mai poate deosebi un roman bun de unul prost (adică un roman, de o imitație).

Această stare de lucruri cere mai mult ca oricînd o privire atentă și justă asupra romanelor cari se scriu azi la noi.

Oprindu-ne asupra ultimei cărți a d-lui G. M. Vlădescu vom încerca să-i desprindem calitățile, cari ne îngăduie suficient să-i acordăm titlatura de roman. Nu vom zăbovi însă să-i arătăm anumite deficiențe, din cauza cărora romanul nu se păstrează peste tot în horele hărăzite de legile genului.

D-l G. M. Vlădescu a vrut să scrie o carte cu destine. A pornit dela frăția de cruce înmugurită în inimile a doi copii: Lucu, fiu al unei văduve sărace, dar demnă în sărăcia ei, și Nucu, fiul unui maior, copil răsfațat cu de toate. Pe acești doi copii și legau vădite afinități sufletești, cari îi predestinau prieteni nedespărțiți toată viața. Soarta însă a vrut altfel.

S'a pierdut fiecare în vârtejul lumii, neregăsindu-se decât târziu, oameni formați. Uciderea maiorului Arnotă, tatăl lui Nucu a dus la această schimbare a soartei. Nu știu să se mai fi scris de curînd vre-o carte, în care destinul să joace un rol așa de important ca în romanul d-lui G. M. Vlădescu. Poate că unul din punctele vulnerabile ale cărții îl formează tocmai această forțare a vieții, aceste coincidențe aproape neverosimile, cari 'ac dim eroii romanului niște jucării ale unei fatalități prea surprinzătoare. Astfel pare forțată coincidența pe care autorul ne-o sugerează punîndu-l pe Lucu să-și impuste fratele de de cruce, Nucu, din aceeași miță care-l făcuse pe tatăl lui Nucu, maiorul Arnotă, să-și impuste prietenul tot atât de scump, unchiul Flo. Ambele drame petrecîndu-se, culmea coincidenței, tot pe cîmpul de luptă.

O tot atât de forțată notă o constituie și prezența Biancăi ca soție a lui Nucu, după ce ea fetiță îl cunoscuse tocmai pe Lucu și-l iubise copilărește.

Cu toate aceste mici sinuoziități cartea d-lui G. M. Vlădescu păstrează o fluiditate în povestire și o prospețime de stil, rar întâlnite.

Farmecul acestei cărți îl formează nu numai subiectul atât de duios în împletirile lui, ci și o rară putere de evocare cu care autorul știe să ne redea momentele. Cât privește fraza d-lui Vlădescu mărturisim sincer că ne-a surprins. E de o cursivitate și de o bogăție, rar întâlnite, constituînd un dar de preț specific d-lui G. M. Vlădescu.

Romanul anterior, «Menuetul», ne anunțase un romancier cu reale resurse. «Moartea fratelui meu» vine să ne confirme posibilitățile certe întrezărite atunci.

M. SEVASTOS: «Camioneta verde», roman. Editura Națională-Giornei. Colecția Rosidor.

Arătăm la începutul acestei cronici confuzia care circula în scrisul românesc actual, atunci când este vorba să se distinga un roman de o simplă înșirare de fapte, care își etalează, neînertat, titlul acesta, pe copertă.

Cartea d-lui M. Sevastos vine să ne întărească afirmațiile.

Mărturisim că niciodată n'am avut încredere în scrisul d-lui M. Sevastos fiindcă l-am simțit întotdeauna sec, lipsit de posibilități de creație.

Cartea «Aventurile din strada Gră-

dinilor», apărută anul trecut, ne-a întărit părerea pe care ne-o formasem

Credeam că imputările juste cari i s'au adus de către critica literară cu aceea ocazie, îl vor face să renunțe de a mai scrie. D-l Sevastos însă perseverență... diabolic.

Cartea de-acum e de-o sărăcie înepăimîntătoare: în primul rînd nu e nici pe departe un roman, ci, cu multă indulgență, un amalgam de schițe satirice, menite să reliefeze anumite moșavuri politice, autohtone.

În al doilea rînd, titlul «Camioneta verde» nu înglobează în el nimic din acțiunea cărții, care se învârtete în jurul unui personaj dealtfel, insuficient realizat, gazetarul Adrian Nichita. Felii de capitole, mici cât niște poezii în proză, mîzgălesc pe hîrtie nereușite caricaturi de politicieni și gazetari, de miniștri și «partizani» fără însă să reușească să ne redea un personaj măcar, bine conturat.

Pe Adrian Nichita îl înfățișează ca pe un om de o cinstă exemplară, așî de cinstit că nu-i venea să creadă că nevasta lui îl înșeală, deși probele îi săriau în ochi.

Autorul ne poartă cu eroiul principal pela toate ministerele (fiecare minister are consacrat un capitol special, ca titlatura respectivă de-asupra, ca într'un registru de contabilitate) și, deși vedem în ce atmosferă trăia Nichita, totuși autorul se încapăținează să ni-l păstreze pur și nevățat. Cu toate că nu e vorba cătuși de puțin de un inadapabil.

Peste tot se vede în această cărgulie condeiul bont al unui scriitor lipsit completamente de talent...

Editura Giornei, atât de exigentă cu cărțile pe care le tipărește, n'ar trebui să îngăduie nici chiar în «Colecția Rosidor» asemenea mediocrități ca această «Camioneta verde».

Sfaturi pentru tinerii care fac politică

● Credeți că este necesar să fii un om mare, ca să devii ministru?

E suficient să fii amestecat în evenimente mari și să ai noroc.

● Mulți oameni politici și șefii de partide consultă și cercetează ghicitoarele.

Pentru acești oameni reușita politică e în funcție de noroc, nu de capacitatea lor.

● În ce credeți că rezidă suveranitatea poporului?

Într'o permanentă abdicare. Poporul suveran nu domnește, decât atunci când statul are nevoie de bani.

● Demagogii spun că vor să instruiască poporul. Dacă poporul ar fi instruit, iar lua cu pietre.

● Din moment ce începe să iubească banul, revoluționarul trece într'un partid de ordine. Numai sărăcia existentă sau voia întregine atitudinea dărză și virtuțile războinice.

● Numai gloria mîngăie sclavia. De aceea orice dictator dacă vrea să se mențină trebuie să devină un soldat fericit.

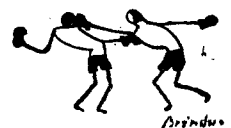
● Poporul nu începe să cugete la greșelile stăpînilor sîi decât cînd suferă.

● Să ne ferim de umanitariști. Doctorul Guillotin a inventat mașina de tăiat capete numai din bunățate și milă.

● Nu te bucura de succesul ce l-ai putea avea în întruniri publice. Nu însemnează nimic. Cei mai zgomotoși aplaudatori, votează contra celui ce au aplaudat. Învațați-vă să faceți deosebire între inima și capul lor, între creierul și nervii lor.

● Dacă nu vrei să menajezi pe nimeni nu vei putea fi prezident de consiliu decât în timp de războiu.

● Nu există un singur ministru care să nu fi visat să fie dictator pentru o săptămână, sau cel puțin pentru un minut...

Sport

Sport și cinematograful

In cadrul problemei, ce ne-am propus să discutăm, vom vorbi azi, despre sport și cinematograful, sau posibilitatea cinematografului de a educa prin sport.

Am văzut până în prezent, că pentru educarea, sau revenirea la normal, tineretului îi e necesară educația sportivă, alături de care, am spus că se mai cer contribuții însemnate, din partea literaților — prin literatură — cinematografului și teatrului.

In ce privește aportul ce aduce — azi — și ar trebui să aducă literatura în acest domeniu, ne-am ocupat în numărul trecut.

Vom analiza — astfel — în articolul de față, ce prezintă și ar trebui să reprezinte cinematografele, eficacitatea și gradul în care această eficacitate s'ar putea concretiza și posibilitățile unei colaborări între sport și cinematograful.

Cinematograful, e incontestabil, unul din mijloacele cele mai adevărate timpului în care trăim, de răspândire a culturii în masă.

Că este aproape în întregime ignorat, acestia e altceva, însă această ignoranță nu pornește din partea publicului, ci din a realizatorilor.

Atât cât a existat, producția germană ne-a oferit câteva filme de bună calitate: Pe frontul de vest nimic nou, Pe frontul 1918 ș. a., care aveau să arate omenirii, tot tragicul unui război, atât.

Producția franceză, ceva mai redusă, ne-a prezentat câteva filme merituose, iar cea americană, productivă ca de obicei, ne-a trimis cele mai multe și mai proaste.

Americanii, sunt influențați, poate, de mediul în care trăiesc, blokhousuri și piatră, peste care oricâtă mătase, oricâte covoare, oricât fast, ai pune, nu ese ceva artistic.

E drept că și dela ei, ne-au venit câteva filme bune, cum a fost Cimaron, Regina Cristina, Măști de cară ș. a., dar majoritatea — 97% — sunt proaste; fie încercări, ca la Lon Chaney, cu Boris Karloff, Bella Lugosi și alte nuli-tăți, tot atât de patente ca și producțiile lor, fie reviste-operete pe același calapod.

Este adevărat, că în ultimul timp, cinematograful american a atins culmi de apogeu în ce privește realizările tehnice, dar nu este mai puțin adevărat, că în aceeași măsură, artisticul a fost distrus, adică esențialul, ce trebuia să formeze o elită de spectatori, nu o masă de ahtiați cu ochii holbați spre ecranul, pe care pelicula reproduce mlădierile unui trup gol, o rochie ce se ridică sau o îmbrățișare pătimașă cu sărutări de același calibrul, în timp ce sânul vedetei se reliefează proeminent.

Filmele americane, ar putea servi drept excitant bătrânilor cu chelie, nu o problemă ce se pune atât de insistent, ca aceea a educației tineretului.

Acest tineret e sportiv într'un grad superlativ, în același grad

însă, trebuie să i-se ofere filme cu subiecte în concordanță cu inclinațiile sale.

Deci filme sportive, filme care să transpire sănătate nu pornografii cinematografice, deoarece, în gradul în care acestea vor fi morale sau imorale, în același grad spectatorul va folosi sau pierde!

Cum putem noi concepe, că sensibilitatea unui tânăr nu se va re-simți, după vizionarea unui film criminalistic, sau a altuia, în care nu a văzut decât legănări de șolduri goale.

In sine, se va naște același sentiment, ca și după o lectură de Conan Doyle sau Lawrence, în timp ce vizionarea unui film ca: Nimic nou pe frontul de vest, Regina Cristina sau Pe frontul 1918, va redeștepta în sufletul său acel avânt, acel curaj, ce duce la victorie, nu spre buduarul parfumat și bolnăvicios, ce deseori macină lent, energii ce ar putea fi regeneratoare.

Vrem film sportiv, social, sau documentar istoric, care însă, trebuie să prezinte eroii, în momente culminante și constructive, nu în aventuri galante sau alte împrejurări dubioase.

Am avut până în prezent, câteva filme ai căror eroi, erau luați dintre sportivi, filme, al căror succes a fost incontestabil: Flirt, Marathon, Vulturul din California, cele cu subiecte războinice, — deoarece am spus că războiul nu e altceva, decât un sport cu sfârșit tragic — dar totuși sport — apoi, Tarzan, Trader Horn ș. a.

De ce dar nu se continuă și se recurge la ceea-ce vedem?

Nu mai vrem filme operetă în a căror acțiune se integrează propagande revizioniste maghiare, sau comuniste.

Nu. Vrem filme educative, filme sportive cât mai multe, fără a neglija — bine înțeles — pe cele culturale și sociale, a căror acțiune e binefăcătoare.

Vrem să vedem filme, dela care să pleci om, nu animal.

Asta vrem.

TOMA ALEXANDRESCU

Ducele povesteste anecdote

Extragem rândurile de mai jos, din Cringoire:

Dictatorul italian a povestit d-lui Laval următoarea anecdotă amuzantă:

Mare amator de natație, d-l Mussolini spera că în ora de baie ar putea întotdeauna să aibă libertate. Iluzie. Pe același mal al mării el era urmat de polițiști. Cum d-sa este un excelent înotător, reușea să se distanțeze de credincioșii să urmăritori. Ajuns în larg, putea în sfârșit, să se bucare de libertate.

Odată însă, după ce intră în apă și voi să se distanțeze de polițiști, observă că un înotător se menținea alături de sine. Cu cât făcea eforturi să se depărteze, cu atât acesta se ținea mai aproape. Această mică manevră, dură o jumătate oră, după care d-l Mussolini obosit, se reînnoarse furios. D-sa află apoi, că poliția angajase în serviciu, un campion al Italiei de natație.

Comentarii pe marginea olimpiadei

Oricât ar țipa pe la răspântii, cucuvala antisportive și oricât s'ar da peste cap, căutând să-i dovedească inutilitatea, nu vor reuși să prejudicieze, cât de puțin, o stare ce s'a dovedit indispensabilă omului de azi și al cărei progres, e — spre regretul lor — din ce în ce mai accentuat.

Suntem în deceniul marilor realizări sportive, departe de primitivismul în care ne complăceam până acum câțiva timp, în acest domeniu.

Organizări din ce în ce mai monumentale, rezultate din ce în ce mai senzaționale, sunt scoase în evidență.

S'a ajuns dela 60 km. pe oră, să se parcurgă în același timp 435, iar actualmente Sir Malcolm Campbell încearcă să atingă cel puțin 500 km. pe oră, cu faimoasa sa pasăre albastră; s'a ajuns să se sară cu sky-ul, dela 30 m. înălțime, la 93 m. — record reușit de norvegianul Sigmund Rund; să se parcurgă sute de metri în zece secunde și o cincime — Metcalfe U. S. A. — și să se acopere o cursă de maraton în 2 ore și patruzeci și șapte de minute.

Nimeni, nu ar fi anticipat avântul ce l-a luat educația fizică de acum 15—20 ani, și al cărei progres, a mers cu pași uriași, spre culmi nebănuite.

Că vom progresa încă, e un lucru incontestabil, până la ce grad

însă, viitorul ne-o va arăta.

In 1936, va avea loc la Berlin Olimpiada, cu care prilej, sperăm că se vor reuși lucruri formidabile, cu atât mai mult, cu cât o parte din țările participante, lucrează cu asiduitate la alegerea și perfecționarea materialului ce le va prezenta.

Pe de altă parte, Germania caută să realizeze din această olimpiadă, ceva care să depășească nu numai banalul cotidian, ci tot ce va realiza în acest domeniu, până în prezent.

In acest domeniu, a construit un stadio uriaș — Adolf Hitler — prevăzut cu toate ustensilele necesare unui astfel de concurs.

In acest timp, noi românii ne gândim doar la fondurile necesare unei eventuale deplasări, neglijând — deocamdată, orice pregătire a elementelor ce ne vor reprezenta.

Un lucru, să nu mai fie pus în discuție: participarea integrală a elementelor pur românești.

Aceste elemente, trebuiesc concentrate și antrenate metodic; nu ne ducem la Berlin cu veleități, ci ca să învățăm aceia ce nu știm, să ne perfecționăm acolo unde suntem slabi, dar cu posibilități de evoluție, să apreciem aceia ce depreciem și să ne mândrim sau — eventual — rușinăm, de isprăvile fericite sau triste, al românilor, nu ale minoritarilor.

Zilele trecute, în urma deciziei U. F. S. R-ului, de a se percepe o taxă de doi lei, pentru fondul olimpic, la fiecare bilet de intrare

dela orice manifestație sportivă, un «domn», gras și cu perciuni, a fost subit lovit de o sincopă: grija de buzunarul spectatorilor. Cum vor mai suporta oare spectatorii acest nou impozit zvârlit în spațiile lor răbdător? Se întreba miolăitor acest nou «tribun» al poporului.

Eu cred, că acești sportivi ar trebui plânși de proza pe care sunt siliți de împrejurări, să o înghită cotidian, din pretinsul ziar de specialitate, nu de sacrificiul ce-l fac hebdomad, de a contri-

bui pentru întocmirea fondului olimpic.

In asemenea împrejurări, în dreptății ar fi să se plângă spectatorii, nu anumiți «români», ce nu au nici o logică, în atitudine.

Pe aceștia, i-am ruga să fie mai ponderați, în asemenea isbucniri, pentru a nu fi siliți să revenim cu unele amănunte.

Atât pentru azi.

Campionatul mondial de Bobs-leigh

Sâmbătă și Duminică, au avut loc, la Igles, scoborările pentru campionatul mondial de bobs-leigh.

Fără a fi o surpriză, cum socotesc unii «specialiști», acest campionat a fost adjudecat de cuplul elvețian Capadruth-Viener, pereche ce s'a impus atât acum doi ani la Schreiberan, cât și anul trecut la Enghelberg, unde un accident stupid i-a privat poate de o victorie răsunătoare.

In ce privește echipa română, nimeni nu putea emite pretenții, deoarece ambele formații campioane mondiale, pe respectiv 1933 (Papană-Hubert) și 1934 (Frim-Dumitrescu) au fost descompletate prin moartea frânarilor Hubert și Dumitrescu.

Succesul ce i-se prevedea lui Papană, de către un ziar de speciali-

tate, nu poate dovedi decât «competența» redactorului respectiv.

E drept, că ori cât am fi fost de pesimiști, nu am fi anticipat eventualitatea unei neplăsări a lui Papană, dar nici șanse injustificabile, deoarece am fi riscat să devenim puerili.

Deocamdată, așteptăm cu mai mult optimism, proba cu bob-urile de patru persoane, în care doar căpitanul Anghelescu ar putea reuși o performanță mai bună — clasându-se în primele 5 locuri — doare-ce, de la Frim nu putem cere prea mult.

El, se va mulțumi să se claseze onorabil, cu un echipagiu, cu care scoboară pentru prima dată — primul sezon.

Deci să sperăm, speranța fiind cel mai bun lucru ce-l putem face.

Correspondențe din provincie

PITEȘTI

Sportul de iarnă

O dezvoltare uimitoare a luat în ultimul timp sportul de iarnă în orașul nostru. Patine, schiuri, boburi, săniuțe etc. Intre multe patinoare, locul de frunte îl deține anul acesta patinoarul din parcul Trivale. Intro' stare mai rea stau numeroasele delușoare ce înconjoară orașul.

Păcat că primăria nu se îngrijește de ele. Ar fi încă un punct de atracție pentru orașul Pitești, dacă cei în drept ar construi sau cel puțin ar îngriji unele din coastele de săniuș.

Dar ce să mai vorbesc de primărie, când nici societățile sportive existente nu le trece prin minte acest lucru?

Fraude și nedreptăți la Fero-email

Există în Ploiești o fabrică Fero-Email, de care noi am scris de mult timp. La această fabrică dacă ești român nu poți mânca o bucăciță de pâine, decât în cazuri foarte excepționale. Ca dovadă, avem un caz recent:

«La susnumita fabrică era liber un post, pentru care s'au prezentat mai mulți solicitanți, dintre cari cel preferat pentru școala ce o avea era un tânăr Tiprișan P. Carol. In urma ofertei depuse, a primit răspuns că se poate prezenta să își ia postul în primire. Ori, în ziua prezentării, Directorul l-a chemat în cabinetul său și l-a întrebat ce naționalitate are. Tânărul, răspunzând că este român, pe Director l-a intrigat faptul: cum numele Tiprișan să fie al unui român! Iar ca atare i-a spus să vie

Culturale. — In orașul nostru se țin o serie de conferințe cu caracter cultural, organizate de societățile «Frăția» a clerului ortodox din eparhia Argeș, de Casa de Cetire, precum și de societatea culturală a meseriașilor patroni din Pitești.

Cele dela soc. «Frăția» se țin din două în două Duminici alternând cu ale Casei de Cetire.

Duminică 3 Februarie d-l Nichifor Crainic invitat de «Frăția» a conferențiat despre:

«Crestinismul în poezia lui Coșbuc».

Duminică 10 Februarie va conferenția din partea Casei de Cetire d-na T. Bobancu, președinta Ateneului popular «Ionescu Gion». Deasemenea Duminică 17 Februarie, tot din partea soc. «Frăția» va vorbi c. s. Arhimandritul Scriban.

I. STANCU

a doua zi la serviciu. Și de atunci, mereu același cântec: «vino mâine, vino mâine!».

Întrebăm pe cei în drept?

1) Oare dacă este român acest tânăr diplomat al Șc. Com. Superioare nu are dreptul să găsească un serviciu de 2.000 lei lunar la această întreprindere unde elementul străin predomină?

2) Fraudele comise în dauna fiscoalității și constatate de către d-l Contabil expert Toma Voiculescu nu le sancționează nimeni?

Organele fiscale ale Ploieștiului nu se sezișează nici pe această cale.

Noi ne facem datoria după redusele noastre puteri de-a indica murdăriile acolo unde le putem găsi.

I. I. CONSTANTINESCU

CONFERINȚE

Teatrul Național

«TRICA», comedie în 3 acte (patru ta blouri) de dl George Cruțescu.

Dacă sub actuala direcțiune ne-am bucurat, la început, că se da întâietate literaturii dramatice originale, făcând astfel din prima noastră scenă o tribună de unde să se manifeste geniul românesc, n-am înțeles deloc ca prin aceasta să se încurajeze elementele slabe și mediocre, chiar dacă ar face parte din corpul diplomatic sau ori cât de sus ar fi puse în erachia socială. E păcat. E păcat, pentru că se ratează frumoasa inițiativă de a promova adevăratele talente, dănuind și elementului creativ și publicului, — lăglându-l, — și teatrului, — irosindu-și de-așurda banii și energiile.

De altfel, la defuncta piesă, cu defunctul «Trică» a d-lui Cruțescu, publicul s'a manifestat, nu prin fluerături, nici prin ouă clocite (la noi nu e uzul) ci printr'o îngrijorătoare lipsă, blamând în modul acesta și laborioasa activitate a moratei direcții și priceperea neîndoiosă a comitetului, gras plătit, de lectură.

Comedia d-lui Georges Cruțescu, (nu ținem de ce Georges și nu George sau mai românesc, Gheorghel), e literalmente jalnică, prin faptul că d-sa, simpatizează cu o lume de paraziți, detracaiți și cocote. E chiar imorală și nestetică.

Dacă prin desvăluirea unei societăți, și pe care nu mă îndoiesc că autorul o cunoaște îndeajuns, o ilustrează în tot ce are ea mai abject, cu toate manifestările ei de indecență, imoralitate, și cu un vocabular vulgar, trivial și libertin (ceiaze nu e îngăduit în opera de arță) nu arăți cauzele (prin conflict bineînțeles) care a determinat-o să ajungă aci, noi nu-i putem acorda crediți de reabilitare și cu atât mai puțin cu cât ea nu încearcă măcar o clipă lucrul acesta. Dar ca să ajungi până acolo, încât s'o admiri ca atare și să o mai iubești în așa fel, încât să faci din ea o martiră, considerăm piesa d-lui George Cruțescu, nu numai o piesă slabă, dar un atentat odios la năzuințele frumoase ale sufletului omenesc.

Mai este oare nevoie să ne ocupăm de subiectul piesei?

Să încercăm.
Murind amiralul Trică, lasă în urma lui o avere fantastică, cristalizată în mod nu tocmai cinstit.

Presupunându-se un testament din partea lui, leprele parazitare cari l-au anturat o bună parte din viață, încep o goană nebună până dau peste acest testament ascuns într'un cămin.

Dintr'un gest precipitat al bețivului Stavri, — și nu înțelegem de ce, — preposul act, e ars tocmai unde indică numele posesorului întregii averi, în așa fel, că nu rămâne decât :

«Las întreaga mea avere iubitei mele Mari...»

Mariana, amanta oficială a bietului defunct, se crede îndreptățita moștenitoare a acestei averi. Dar și pe infirmieră o chiamă Marietta, și pe lângă îngrijirile medicale, i-a n'at dat și altfel de îngrijiri, puțin cam erotice, să aline suferințele muribundului amiral.

Sar crede un timp că disputa va rămâne între cele două femei. Însă iată că apare și Toanta, servitoarea, care și pe ea o chiamă Marița, și care și ea a trăit cu boerul «Trică», ba mai are și scrisori de dragoste din partea lui.

Bărbaților, nu le-a mai rămas decât o posibilitate; ca fiecare să-și acapereze câte o femeie, în speranța că preferata, va fi poate singura moștenitoare. Și iată cel mai minunat sextet: Stavri colându-se cu Mariana, sub același acoperământ, — voroc că nu chiar sub ochii spectatorilor; dar prin gest, prin langaj, e aproape același lucru. Gingir cu infirmiera; iar Lambriu, filosoful aiurit și literatul ratat, cu servitoarea.

O atmosferă de pestilențială existență umană se degațe pe scena Teatrului Național, două acte de-arândul, până înfățișat, ca un riviriment moral, judecata

dă câștig de cauză Marinei Române, care și ea se constituie în parte testamentară. Uitasem... o singură ființă într'adevăr umană sălășluște în casa lui «Trică» alături de șleahța aceia murdară. Cocuța. Un fel de fină a fostului amiral. Copil rămas de pripas și care privește cu ochii umiți și înspăimântați la tot ce se petrece. Dar nici cu ea nu poți să zici ce se petrece până la urmă, pentru că un locotenent de marină, eșit ca din pământ din iarbă verde, o ia cu dînsul la Constanța.

Dacă lucrurile s'ar opri aci, ar fi cum ar fi; ai crede că e o satiră împotriva micimii și ticăloșiei omului. Da, nu! Autorul continuă în actul al treilea să învâlve eroii d-sale într'un vâl de poezie, de misticism chiar, pentru care au trebuit să procedeze așa, și prin care își scuză o existență pentru care n'au muncit să și-o creeze.

Dacă însă prin piesă am asistat la o manifestare hădă a geniului uman, jocul unor actori ne-a recompensat îndeajuns prin creațiunile lor, dându-ne iluziunea artei.

D-na Victoria Mierlescu în servitoarea care vrea să ajungă și ea cocună și să bată o servitoare.

D-na Eugenia Zaharia în Mariana libertină cu aere de femeie din lumea mare și cu pretenții de virtute nedovedite.

D-na Marietta Sadova în Infirmiera care sub masea modestiei și jertfa datoriei ascunde un suflet tot atât de colit ca și al celorlalți.

D-na Irina Nădejde-Cazaban în Cocuța, ceva mai puțin decât bine. Prea a estompat sufletul curat și bun al Cocuței destul de slab conturat de autor.

Admirabil dl Gr. Mărculescu în hipochondricul Gingir. Singurul care — în afară de D-na Mierlescu — te mai face să râzi sincer.

Bine dl Bălățeanu în flegmaticul, cenicul și detracatul Stavri. Un rol, care parcă a fost scris anume pentru însușirile d-sale de expresivitate artistică. Remarcăm accentele de-o siseeritate absolută — vorbesc în artă, — în: «Nu știu să fac nimic». Sau: «Ah! Să am și eu o dată haine pe măsura mea».

Pe când dl C. Calboreanu, în Lambriu, a făcut un cabotin teatralicesc dintr'un literat ratat. Și nu numai atât. D-sa are și ceva strein în limbă, ai impresia că vorbește greu limba română; și doar e român, ce Dumnezeu! Apoi, — afară de mici deosebiri, — întotdeauna e la fel, — același Calboreanu, cu aceleași gesturi, aceiași mimică și aceleași insuportabile strigăte cașicum ar voi să spue: — «Ce? Nu mă cunoașteți? Eu sunt: Calboreanu!»

Credem că nu acesta este rostul unui actor și mai puțin al unuia care se pretinde artist.

BARCOSTAN

R. IOSIF

HAN

Cronica filmului

CINEMA REGAL: LOCOTENENTUL INVIZIBIL

Dacă și o mascaradă ca aceasta se numește film, pentru simplu fapt că e de proveniență străină și mai ales că vine din misterioasa... Rusie, să ne fie iertat, dar preferăm de o mie de ori încercările noastre autochtone, care au cel puțin bunul simț de a nu-și bate joc de public.

N'am avea nimic de spus de am fi asistat la un film cu tendință, comunist pur, cel puțin am fi văzut și noi cum se face propagandă prin film. Dar nici aceasta nu este măcar. Tam-tamul ce i s'a făcut acestui film de către o presă bine cunoscută, s'a putut vedea cu ocazia reprezentației că avea ceva subiectiv.

Pentru aceste megafoane înstreinate tot ce vine din Rusia e sublim, fără să analizeze, sau să se informeze dinainte. Ei bine să ne fie iertată expresia, dar n'avem cum să-l caracterizăm mai bine, acest film este o «porcărie».

Un servitor reflectat într'o oglindă ca să pară doi, 12 soldați reflectați la fel ca să pară o armată. Nu zic, să întrebuijezi oglinzile, dar dacă cel mai profan spectator le vede, unde este tehnica?

Un joc agasant, de artiști de teatru care nu se pot acomoda în atmosfera unui film. Râsuri silite și «teatrale», gesturi pripite și burlești care nu stârnesc hazul ci agasează. Spirite banale și vechi furate dela Stan și Bran, ca scena cu mâna în cismă care mângăie umărul damei de onoare.

Dar subiectul.

Forțat, tras de păr, plictisitor. Să stai două ore să vezi cum dintr'o greșală de cuvinte, în loc de: Porucikije = locotenenti, un scrib trece Porucik Kije = locotenentul Kije, împăratul Paul I pentru că cineva a strigat «ajutor» îl trimete în Siberia. Oamenii din jur ca să scape de explicații, trimet în Siberia doi soldați cu un toboșar ducând «un deținut secret și fără chip».

Asistăm apoi la readucerea lui, la căsătoria lui, la moartea lui, la degradarea lui ca la urmă în loc să înjurăm pe Țarii nebuni și sbiri, să ne revoltăm în contra prostiei sovietice.

Tot ce rămâne bun din film e muzica, dar e și natural, n'au creat-o sovietele.

Mai ar fi curios și faptul că atunci când cineva te ciupește — în cazul de față, o fată — nu strigi ajutor, pe rusește «caraula».

Poate că n'am fi zis nimic, dacă acest film ar fi fost prezentat cu decență necesară unui debut, dar reclama asurzitoare care i s'a făcut, temenilele atâtor cinesfili în fața artei cinematografice rusești, merită o punere la punct.

N. Iorga despre Homer

Ciclu de conferințe «Figuri dominante în literatura lumii», s'a inaugurat Vineri 1 Febr. a. c. cu conferința d-lui prof. N. Iorga, care a vorbit despre «Homer», în Aula Academiei Comerciale.

D-l decan al Academiei Comerciale a rugat pe d. prof. D. Caracostea. să organizeze și să conducă acest ciclu de conferințe. D. prof. D. Caracostea a primit bucuros, deși, poate, nu prevedea un succes așa de mare, cum a fost cel de la prima conferință. Verificarea veni cu celelalte conferințe, dacă succesul de început a fost numai o întâmplare, sau dacă e adevărat, — după cum spunea d. Iorga — că avem cel mai mare și mai răbdător public auditor, din lume. Dealtfel, noi nu ne îndoim de succesul pe care-l vor avea aceste conferințe. Știm că mai toate inițiativele d-lui prof. Caracostea au fost încununat de succes. Nu mai departe, decât confesiunile scriitorilor noștri, cari se fac la facultatea de litere, tot din inițiativa d-lui prof. Caracostea, sunt destul de elocvente în privința succesului. Cine nu-și aduce aminte, că dacă venea la ora 18,30, nu mai găsea un loc, nu în picioare, ci nici măcar afară, lângă ușe. Același lucru s'a întâmplat și de data aceasta, la Academia comercială.

Înainte de apariția d-lui Iorga, dl Caracostea a spus câteva cuvinte de început și explicație.

Dar... sala începe să aplaude. Lumea e veselă... Jovial, d. Iorga își făcuse apariția.

Caracteristic d-sale, distinsul nostru istoric, înainte de a intra în subiect, face o mulțime de digresiuni în formă de confesiune.

Astfel, spune, că atunci când i s'a propus să vorbească despre Homer, și-a făcut un proces de conștiință: ce ar putea spune despre Homer, sau dacă are ceva de spus. Și în timpul acestui proces de conștiință și-a adus aminte că la vârsta de 19 ani, când era student la Paris, începuse o traducere din Homer, și anume din Iliada. Dar această traducere s'a oprit acolo unde a lăsat-o, și nu o va

mai continua niciodată. Totuși, d-l Iorga, ne face o lectură din traducerea făcută de d-sa, care, mărturisim, e destul de frumoasă, poate chiar foarte frumoasă, dacă ținem seama de vârsta la care a fost făcută.

Ceeace spune d. Iorga despre Homer, și în special de opera acestuia, și merită să fie menționat, e că Iliada și Odissea, nu sunt opere ale poporului, ci ale usui singur om. Că au circulat atât de mult, se explică prin faptul că poporul a transmis din gură 'n gură doar fragmente din ele, atât de mari cât a putut să rețină în memorie. Deci operele acestea au existat la început întregi. S'au fărâmițat mai târziu, datorită maselor populare care o transmiteau fragmentar, din gură 'n gură. Ele revin la forma lor inițială, atunci când tirusul Pisistrate, strânge toate fragmentele, din popor, și formează Iliada și Odissea.

D-l Iorga a mai spus că Iliada și Odissea nu ar fi amândouă din aceeași epocă, pentru că Iliada are vederi foarte strâmte. Și apoi în ea oamenii cu zeii, sau mai exact zeii intervin întotdeauna între oameni, pentru a aplana conflictul sau a-i ajuta pe unii. Pe când în Odissea e altfel. În primul rând Odissea are vederi geografice mult mai largi. Și așei oamenii sunt mai liberi pe acțiunile lor. Zeii nu mai intervin în orice moment.

Deși frumoasă, conferința d-lui Iorga a fost și mai atrăgătoare pentru faptul că printre datele destul de interesante, conferințiarul, a avut grije să strecoare, din când în când, și câte un spirit frumos și bine plasat.

Ceeace ne-a nemulțumit, însă, a fost existența prea multor soldați și comisari. Un locaș de cultură nu trebuie păzit de baioneta jandarmului. Și poate organizatorii nu știu că un tânăr (probabil student) care voia să intre la conferință, a fost dat afară în brânci, de către un comisari.

Acestea sunt întâmplări regretabile. Le menționăm aci, fiindcă dorim să nu se mai repte.

REP.—

MAC CONSTANTINESCU

FECIOARA CU COLOMBA

D. P. GASPAR

A plecat un vistiernic Ce am văzut în Germania

Din demisia d-lui V. Slăvescu se pot extrage 3 adevăruri: Primul că nu poți lupta cu un ortodoxism și teorii antebelice împotriva necesității de viață a unui stat. Că nu poți, ca stat dependent de economia și comerțul internațional, să faci pe Don Quichotte și să te răboești cu imperativul necesităților de acorduri ce vor duce fatal la libertatea comerțului. Iar mai presus de toate, cinstea

EX-MINISTRUL SLĂVESCU

personală în concepția ei e alta cu morala de stat, care îți impune chiar pentru puțința de trai și de viitor, adaptări zilnice și câte-odată radicale în metode și măsuri, cari în timpurile normale păreau baza tuturor principiilor de Stat.

Al II-lea adevăr e că nici un par-

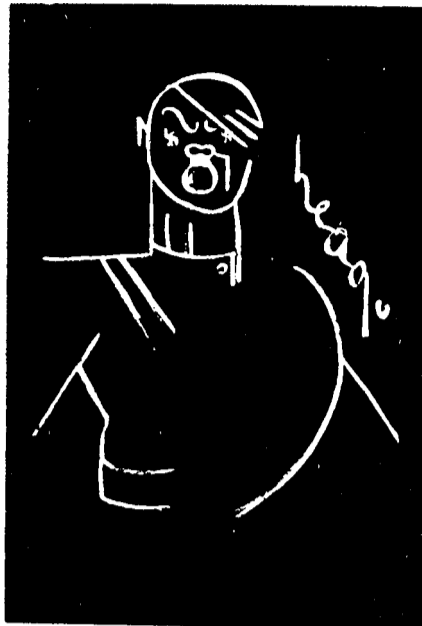
tid din cele zise de rotativă nu au destulă stăpânire de sine, destulă abnegație personală, ba chiar destul bun simț, pentru ca trecând peste bucatăria certurilor interne, să poată în orice clipă să spue răspicat și hotărât că isprăvinduse cu un trecut de băjbăeli și experiențe nefaste este gata să-și asume răspunderile unui viitor, anunțând din timp și metodele și mijlocele ce înțelege a întrebuița. Și atunci este firesc ca din însăși spiritul de autoconservare colectiv să se nască acele curente spirituale care au perfectat acea apropiere (care mâine va duce la fuziunea), între acel om care gloriifică istoria ultimelor decenii, D-l Mareșal Averescu și Gh. Brătianu căruia pare-se i s'au deschis larg porțile viitorului prin curajul și cultura D-sale. Căci toate celelalte fracțiuni politice nu caută decât prin sforării și concubinajuri să dea impresia de viabilitate și activitate.

Iar al III-lea adevăr și cel mai dureros e constatarea ce fiecare din noi trebuie s'o facem, că trăim sub regimul Antirului lui Arvinte, și că se merge mai departe numai prin cârpeli. Până când? Până ce, în afară de norocul pe care l'a avut această Țară, vom cumpăra scump acel dram de minte care v'a mătura arbitrarul și prin operațiunile adesea dureroase va instaura pe lângă cinste și muncă și încrederea străinătății.

Nu mai văzusem Germania din 1929. Era la sfârșitul acelei epoci de fantezii financiare și economice. Politicește era o dezorientare totală, și oricine putea prevedea sau prăbușirea acestui stat, căzând în mâinile pescuitorilor în ape turburi, având ca sfârșit predominanța comunistă. Sau speranța oamenilor de suflet spre o reacțiune rapidă, energică și radicală. Ce s'a întâmplat apoi, o citisem și o auzisem, putându-mi extrage ceea-ce credeam că e adevărul, doar din cunoștințele mele din trecut, asupra acestei țări. Știam precis că multe, foarte multe din criticile și acuzațiile ce i se aduceau de anumite cercuri și prese, erau tendențioase, false, și mai ales adevărurile de bază nu se spuneau.

Am ajuns în seara zilei de 16 Ianuarie la Berlin, a doua zi după anunțarea oficială al plebiscitului din Sarre. N'am găsit beții de bucurie, nici oameni semeți și nici obraznici. În afară de o paradă, de o retragere cu torțe și de discursuri demne de seara zilei de 15, nimic nu mai marca succesul pe care îl obținuseră. Toți, dar absolut toți își nutreau în adâncul sufletului lor acea bucurie, și extrăgeau din ea o nouă putere de muncă, o nouă speranță în viitor, un nou argument, pentru ei, de necesitatea absolută a actualului regim. O repet încă odată, față de

succesul sigur, imparțialitatea și corectitudinea Franței, a ecos de pe planul problemelor europene, această chestiune, reducându-o la un plebiscit național-german, prin

D. HITLER

care se putea fixa încă odată în ce proporții sentimentele sunt sincere și hotărâte alături de regimul național-socialist.

În cele 10 zile pe cari le-am petrecut în Berlin, am căutat și am ajuns să văd pe șefii acelei mișcări, să stau de vorbă cu lucrători, cu șomeri, să vizitez industrii, spitale, fabrici; să stau de vorbă cu vechi prieteni.

Astăzi oriunde, oricine, oricât ar fi fost de sceptic la un moment dat, este ferm convins, până în

cele mai mici mădulare nu numai de necesitatea acestei stări de lucruri, dar de siguranța propășirii Germaniei și de succesele ei pe toate tărâmurile.

Ordinea domnește perfect, fie care își face bucuros meseria, ascendența industrială și comercială este impresionantă în ultimul an mai ales. Somajul a scăzut de la 6.000.000 la 2.600.000 și prin prevederile până în August, el va scădea la 1.500.000.

Prin inteligența și bine aplicată asistență mutuală, prin abnegație și supunerea individuală față de cerințele statului, fie-care are astăzi posibilitatea de existență; și dacă impozite și contribuții grele adesea, apasă pe cei cu stare, ele sunt date și plătite cu drag, inteligența colectivă și sentimentul național fiind pentru fiecare o rădăcină plăcută cu care se mândresc.

Din punct de vedere național, pentru salvarea Germaniei nu era altă cale de urmat, și dacă astăzi stă pe picior de egalitate cu orice mare putere, iar după 15 ani de la tratatul de la Versailles, articolele acestui tratat sunt doar o amintire, nimeni nu poate contesta că în interesul lor au lucrat și luptat perfect, marcând pe zi ce trece noi victorii. Putem să nu fim de acord cu anumite metode, cu brutalități adesea inutile, dar înainte de toate trebuie să recunoaștem că pericolul bolșevic, care amenința Europa, avându-și principala oficină în Germania a fost radical dezrădăcinat și dacă alte țări ar ști să facă la fel, el n'ar mai însemna un pericol, evoluând spre un socialism visat de un Jaure sau alții.

Cum au evoluat germanii, până la starea de astăzi din punct de vedere al politiceii, interne, ca sunt tendințele lor externe, cum au putut ridica industria menită peirei, cum au știut și cu ce metode să-și creieze simpatii în cele țări cari sunt menite într-un viitor foarte scurt își furnizează materiile prime pentru nevoile imperioase atât ale statului cât și ale industriilor particulare, și dacă vor atinge integral scopul, îmi rezerv a dezvolta, toate acestea, în articole viitoare, tratând fiecare din aceste chestiuni în parte.

Trebuie să recunosc însă încă o dată că acel care trece cu un gând imparțial în această țară rămânând uimit de unitatea de gândire, de puterea de muncă, de autoritatea absolută și netăgăduită a lui Hitler cu statul său major și mai ales de curajul și speranța ce fierbe în fiecare, că mâine va fi și mai bine și că și-au găsit drumul care îi va duce la renaștere și progres.

CONST. CARAGEA

D. GH. TATARASCU - CUNCTATOR

Recunoaștem că situația Primului ministru a fost dela începutul guvernării sale delicată.

Partidul național-liberal a fost și în ceea ce privește cadrele vechi, mai este oarecum sinonim cu familia Brătianu.

O viață întreagă departe de politica militară, împins de tradiție și împrejurări, Dinu Brătianu, ultimul reprezentant al generației brătieniste contemporane a ajuns aproape fără să vrea, la șefia partidului.

Veșnic influențat de garda veche care își dă seama că timpul îi este dușman implacabil, Dinu Brătianu are aceste periodice eșuri vehemente contra aelului, care fără voia lui, a violat regulamentul interior al casei Brătianu, în speță Gheorghe Tătărăscu.

Iată leitmotivul tragediei permanente a Primului-ministru, care întrebuițează o doză importantă a energiei sale pentru aplanarea diplomatică a acestor sîcîeli interne de partid.

Nimeni nu contestă d-lui Dinu Brătianu înaltele sale însușiri patriotice.

Trăim însă timpuri, neînțelese de cei mai bătrâni, care nu vor mai înțelege mentalitatea generației noi.

Suntem, după părerea noastră, cum a spus Octavian Goga, într'o perioadă prer evoluțională, dar trăim în plină revoluție, evident revoluție sui generis.

Ce se va desprinde din experiența regimului sovietic și a programului lui Roosevelt, iată de unde va răsări bazele structurii sociale de mâine.

Toți Tancrezii, Angheleștii și Antoneștii nu mai au deci ce căuta cu metodele lor perimate în actuala epocă de prefacere.

Unde s'a ajuns cu aplicarea demagogică a democrației integrale o vedem în Franța de astăzi.

D. GH. TATARASCU

Ceeace este posibil în Anglia, nu este posibil în Franța.

Dar în România?

Dece au reușit Mussolini și Hitler, mai bine zis, dece se pot menține cum se mențin.

N'au făcut oare greșeli? Din contră au făcut multe greșeli, dar psychoza publicului este astăzi astfel modelată, încât se iartă tot, unor oameni activi și energici, dovedii integri, dar nu se iartă nimic, unor compromiși, cât ar fi ei ocazional de capabili în anumite chestiuni administrative sau economice.

Expertii și doctrinariii de la catedre și-au pierdut creditul.

Astăzi se cere activitate, bun

simț și cinste.

Asta nu înseamnă, a admite un nucleu de derbedei care a încercat să îndrumeze mii de suflete cinstite sub steagul unui naționalism sublim, spre dezastru.

Nici nu înseamnă a persevera în politica spargerei geamurilor.

Un Manolescu-Strunga, așa cum activează astăzi, este mult mai interesant și util decît marea majoritate a colegilor săi.

Situațiunea de astăzi, cere măsuri eroice.

Mai bine o luptă fățișă, decât această uzură, care la trecerea partidului în opoziție, va produce descompunerea.

Beneficiarii, vor fi în primul rând, Gheorghe Brătianu și alții de culori diverse.

Mai bine, un grup mai restrâns de oameni hotărâți și cu o linie bine trasată, decât un conglomerat haotic de concepțiuni și ambițiuni contradictorii.

Pertractările sistematice din Partidul Național-Țărănesc dovedesc dorința câștigării de timp.

Opinie separată face numai d-l Vaida, care din anumite sinteze și din dorințe acute subit reinviolate caută dobândirea puterii prin orice mijloace, utilizând chiar anumite magnetisme, menite să atragă drept masă de manevră, un tineret entuziast, fanatizat încă în parte, de un șarlatan care numai din ambiții personale trimite cu sânge rece nevinovați la ocnă.

Ne întrebăm atunci, dece d-nul Tătărăscu, fără îndoială mai apropiat de generația actuală și de realități, nu ar putea avea un acces mai îndelungat de energie, pentru

a arunca peste bord acel balast, neputincios, perfid și pernicios, care paralizază orice progres.

Ambițiile și slăbiciunile omești, mai ales românești, n'au limită ?!..

D-nul Tătărăscu, a avut acel privilegiu rar, în urma anumitor împrejurări, să aibă mâini libere spre afară.

Mai are și astăzi, tot datorit împrejurărilor, mari posibilități.

Dece nu le pune în practică?

Rezultatul final, adică în opoziție, dacă nimic nu se schimbă radical, tot defavorabil pentru D-sa va fi.

A uitat d-l Tătărăscu că acești sau acei politicieni odioși de culoare, disprețuiți de public, dispun de o doză impresionantă de lașitate?

Pentru ce atunci Statul trebuie să mai alimenteze acești paraziți odioși.

Nu! domnule Prim-ministru, astăzi se cere pumnul, care va alunga pe toți acești șantagiști, dar care va apropia elementul tânăr, mult mai sănătos.

Nu ne interesează, cine va face începutul ruperei cu trecutul, dar ne interesează ca acest început să se facă.

Prin censură și politică amplificată nu se obține nimic.

Este dureros, când auzi, ce se vorbește astăzi pretutindeni în străinătate despre România.

Când unul vorbește, poate fi calificat dement, dar când toți vorbesc la fel, nimeni nu le mai poate contesta că au dreptate.

Biată Românie!

SERGIU LECCA.

CRUCIADA ROMANISMULUI
 Director: MIHAIL STEI ESCU
 Redactor șef: ALEXANDRU TALEA
 REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
 Str. Emil Costinescu 10
 București 6,
 Abonamentul anual: 100 lei
 Autorități și instituții: 500 lei
 Pentru studenți și muncitori: 75 lei